

ser af 1972 indførtes vederlagsfri undervisning, idet staten påtog sig at betale alle udgifter ved den teoretiske undervisning i disse nye erhvervsuddannelser.

Det radikale venstre har den opfattelse, at disse nye erhvervsfaglige uddannelser skal afløse de eksisterende uddannelser under lærlingeloven af 1956, men det vil tage en rum tid — antagelig et stykke ind i 1980'erne — før vi når så langt. Partiet mener derfor, at man nu bør afvikle den bestående betalingsordning for teoretisk undervisning under lærlingeloven.

Følgende argumenter taler herfor:

1) Der vil være et voksende misforhold mellem de lærepladser, der får elever fra de erhvervsfaglige grunduddannelser, hvor den teoretiske undervisning er gratis, og de lærepladser, der har lærlinge efter lærlingeloven, og som må betale en del af udgifterne til den teoretiske undervisning. Det kan føre til en vis konkurrenceforvriddning mellem virksomheder og vil navnlig ramme de mindre virksomheder, der traditionelt har taget forholdsvis flest lærlinge ind til oplæring. Det kan forstærke en allerede mærkbar tendens i erhvervene til at undgå de økonomiske forpligtelser, der følger med lærlinguddannelsen, og dermed gøre det vanskeligere for unge at få en læreplads.

2) Netop i en tid, hvor de unge på grund af afmatning i erhvervslivet og betydelig arbejdsløshed, har ekstra svært ved at få læreplads, vil det være rigtigt at fritage læremestrene for en økonomisk byrde og derigennem stimulere til antagelse af lærlinge.

3) Det er rigtigt nu at stille alle ungdomsuddannelser lige derved, at undervisning for disse aldersgrupper bliver vederlagsfri overalt.

Forslagets økonomiske konsekvenser.

Finanslovforslaget for 1975-76 budgetterer statens bidrag til lærlingeundervisning på tekniske skoler og handelsskoler. Ud fra den ovennævnte fordelingsnøgle mellem stat, kommuner og læremestre kan følgende udgiftsposter opstilles:

	Stat mill.	Kommuner mill.	Mestre mill.
Tekniske skoler .	117,6	35,3	27,9
Handelsskoler . . .	20,0	6,0	12,5
I alt . . .	137,6	41,3	40,4

En øjeblikkelig ophævelse af læremestrenes betaling vil således medføre en øget offentlig udgift på ca. 40 mill. kr.

Da forslaget imidlertid går ud på, at læremestrenes betalingspligt ophæves for lærekontrakter, der indgås efter 1. april 1975, kan merudgiften for det offentlige anslås til 11-13 mill. kr. i finansåret 1975-76, stigende i de kommende år, efterhånden som lærekontrakter med betalingspligt for mestrene afløses af lærekontrakter uden denne forpligtelse. Det skal dog samtidig tages i betragtning, at antallet af lærekontrakter under lærlingeloven vil blive nedadgående i takt med de erhvervsfaglige grunduddannelsers udbygning.

Som nævnt under de almindelige bemærkninger er det hensigten med nærværende lovforslag at stimulere tilgangen af lærlinge. Der kan formentlig regnes med, at en del af en sådan forventet tilgang kan optages i eksisterende klasser på de tekniske skoler og handelsskoler, og merudgiften vil således være begrænset ved ny tilgang af lærlinge.

På den anden side skal anføres, at ved siden af den uddannelsesmæssige og sociale gevinst for den enkelte, der ligger i at få en uddannelse fremfor at gå arbejdsløs, vil øget tilgang af lærlinge også betyde mindskede offentlige udgifter til unge arbejdsløse.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

Til § 1.

Ved fastsættelsen af procentsatserne, 80 pct. tilskud til driftsudgifter fra staten og 20 pct. fra kommunerne, er det tilsigtet, at den samlede udgift for kommunerne i det væsentlige vil svare til kommunernes bidrag til lærlingeundervisningen i dag. Staten vil altså få pålagt hele stigningen i udgifterne ved lærlingeundervisningen.

Til § 2.

Ad stk. 2. Med denne bestemmelse opnås det, at de nye tilskudsregler ikke kommer til at gælde for allerede indgåede lærekontrakter. Forslagsstillerne mener, at det vil være rimeligt at lade disse læreforhold fortsætte uændret. De er indgået under den forudsætning, at mestrene skulle betale en del af lærlingenes teoretiske skoling.